

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 1 grudnia 2022 r.

DIH-3.707.130.2022.AŁ

DECYZJA DIH-III/138/2022

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 2000 z późn. zm.), art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1706), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania od decyzji Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Warszawie z dnia 15 września 2022 r. (nr akt sprawy: DO.8361.95.2022), wymierzającej przedsiębiorcy Jackowi Wilczyńskiemu prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Firma Wielobranżowa Jacek Wilczyński w Ostrowi Mazowieckiej karę pieniężną w wysokości 5 000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych), na podstawie art. 13 ust. 12 i 13 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz.U. z 2022 r. poz. 835 z późn. zm.), z tytułu niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, tj. nieprzekazania nabywcy informacji o dacie wprowadzenia lub przemieszczenia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przy dokonanej transakcji sprzedaży węgla orzech, **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W dniach 23-31 maja 2022 r. inspektorzy reprezentujący Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Warszawie, zwanego dalej „Mazowieckim WIIH” lub „organem pierwszej instancji”, działając na podstawie upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr DO-100/2022 z dnia 23 maja 2022 r. i nr DO-107/2022 z dnia 26 maja 2022 r., przeprowadzili kontrolę w składzie opału w Ostrowi Mazowieckiej przy [...], należącym do przedsiębiorcy [...], zwanego dalej również „stroną” lub „przedsiębiorcą”.

Kontrola przedsiębiorcy, zgodnie z art. 13 ust. 9 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz.U. z 2022 r. poz. 835 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego”, została przeprowadzona bez uprzedniego zawiadomienia go o zamiarze wszczęcia kontroli.

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w obecności pracowników przedsiębiorcy w dniach 23, 24 i 26 maja 2022 r., zaś w dniach 26 i 31 maja 2022 r. również w obecności przedsiębiorcy.

Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych, w dniu 23 maja 2022 r. z uwagi na nieobecność kontrolowanego przedsiębiorcy i niewskazanie osoby upoważnionej do jego reprezentowania (brak stosownego upoważnienia), inspektorzy okazali pracownikowi przedsiębiorcy, uznanemu za osobę czynną w lokalu przedsiębiorcy, w rozumieniu art. 97 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.), zwanej dalej „Kc”, legitymacje służbowe oraz upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr DO-100/2022, wraz z pouczeniem o prawach i obowiązkach kontrolowanego przedsiębiorcy. Upoważnienie to doręczono przedsiębiorcy w dniu 2 czerwca 2022 r. za pośrednictwem poczty.

W dniu 23 maja 2022 r. stwierdzono, że w składzie opału znajdują się 2 partie paliw stałych – węgla wprowadzonego do obrotu, tj. węgiel kamienny orzech i kostka. Inspektorzy zwrócili się o okazanie dokumentów dotyczących ww. partii węgla. Pracownik przedsiębiorcy złożył oświadczenie, że w dniu kontroli nie ma obecnej osoby odpowiedzialnej za sprzedaż węgla i nikt poza przedsiębiorcą nie ma dostępu do dokumentów. Ilości paliw stałych w dniu kontroli więc nie ustalono.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1706), zwanej dalej „ustawą o Inspekcji Handlowej”, w toku kontroli pracownikowi przedsiębiorcy pozostawiono za pokwitowaniem żądanie o przekazanie wymaganych dokumentów w terminie do 25 maja 2022 r.

W dniu 24 maja 2022 r. inspektorzy ponownie udali się do kontrolowanego składu w celu dostarczenia przedsiębiorcy upoważnienia oraz odbioru dokumentów wskazanych w żądaniu. Przebywający w punkcie sprzedaży węgla pracownik przedsiębiorcy poinformował o jego nieobecności. W związku z powyższym, inspektorzy zwrócili się do niego o przypomnienie przedsiębiorcy o mijającym terminie na wykonanie żądania w dniu 25 maja 2022 r.

W związku ze zmianą inspektorów biorących udział w czynnościach kontrolnych, w dniu 26 maja 2022 r. przedsiębiorcy okazano za pokwitowaniem upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr DO-107/2022, wraz z pouczeniem o prawach i obowiązkach kontrolowanego przedsiębiorcy.

Inspektorzy zwrócili się do przedsiębiorcy o podanie cen i ilości paliw stałych znajdujących się na składzie opału. Przedsiębiorca wyjaśnił, że informacje o ilości węgla posiada księgową. Cen, w jakich sprzedawany jest węgiel nie ustalono z uwagi na to, że według ustnego oświadczenia przedsiębiorcy, węgiel nie jest przeznaczony do sprzedaży, tylko na potrzeby własne, a jednocześnie, że nie ma wiedzy, kiedy miała miejsce ostatnia sprzedaż węgla do nabywcy.

Na podstawie okazanych inspektorom w dniu 26 maja 2022 r. dowodów dostaw dotyczących 2 partii paliw stałych, znajdujących się na stanie składu opału, stwierdzono, że przedsiębiorca nabył je od:

- 1) [...], tj. węgiel kamienny orzech w ilości 26,62 ton (kod CN 2701), według faktury [...] z dnia 7 stycznia 2022 r.;
- 2) [...], tj. węgiel kamienny kostka w ilości 25,78 ton (kod CN 2701), według faktury [...] z dnia 14 kwietnia 2022 r.

W dniu 26 maja 2022 r. przedsiębiorca okazał kontrolującemu świadectwo jakości paliw stałych nr 18/TR/2022 dla węgla kostka oraz sprawozdanie z badań nr 475573/21/MAL dla węgla orzech.

W dniu 27 maja 2022 r. przedsiębiorca przesłał drogą e-mail oświadczenie, z którego wynika, że węgiel orzech pochodzi z Federacji Rosyjskiej, zaś węgiel kostka z terytorium Rzeczypospolitej

Polskiej. Zgodnie z jego oświadczeniem, w dniu 27 maja 2022 r. na stanie magazynu znajdowało się 15 ton węgla orzech i 22 tony węgla kostka.

W związku z nieotrzymaniem dokumentów wskazanych w żądaniu oraz monicie żądania, w dniu 30 maja 2022 r. do przedsiębiorcy zwrócono się za pośrednictwem poczty elektronicznej z prośbą o podanie daty, kiedy miała miejsce ostatnia sprzedaż paliw stałych nabywcom, poprzez przesłanie dowodów sprzedaży (faktura, paragon fiskalny) wraz z dokumentami, które przekazuje się nabywcom w momencie zakupu węgla, zgodnie z wymaganiami art. 13 ust. 2-6 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, a także o przekazanie dokumentów potwierdzających kraj pochodzenia węgla kamiennego orzech (według złożonego oświadczenia, węgiel pochodzi z Federacji Rosyjskiej).

W dniu 30 maja 2022 r. przedsiębiorca przesłała za pośrednictwem poczty elektronicznej dowód sprzedaży węgla orzech nabywcy (fakturę [...] z dnia 28 maja 2022 r. i paragon fiskalny [...] na sprzedaż w ilości 1,56 tony w cenie [...] zł, przy cenie jednostkowej [...] zł/tonę), świadectwo jakości paliw stałych nr 41/2022 z dnia 28 maja 2022 r. oraz oświadczenie o pochodzeniu węgla nr 8 (bez oznaczenia daty i miejsca jego złożenia). Na żadnym z tych dokumentów nie podano dla nabywcy daty wprowadzenia lub przemieszczenia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Na podstawie ustaleń kontroli stwierdzono, że przedsiębiorca dokonał transakcji sprzedaży węgla orzech (faktura [...] z dnia 28 maja 2022 r.), przy której nie przekazano nabywcy informacji o dacie wprowadzenia lub przemieszczenia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (wystawiono wyłącznie oświadczenie nr 8, niezawierające tych informacji).

Powyższe stanowiło naruszenie obowiązku wynikającego z art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego.

W dniu 31 maja 2022 r. poinformowano przedsiębiorcę o konsekwencjach finansowych wynikających z ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego. Tego samego dnia potwierdził on za zgodność z oryginałem dokumenty przekazane w dniu 26 maja 2022 r. przez jego pracownika (dowody dostaw) oraz przez niego samego drogą e-mail (świadectwo jakości paliw stałych i sprawozdanie z badań), jak również okazał dowody sprzedaży węgla orzech i kostka.

Powyższe ustalenia udokumentowano w protokole kontroli z dnia 31 maja 2022 r. (nr akt kontroli: DO.8361.95.2022) oraz w dołączonej do niego dokumentacji.

Kontrolowany przedsiębiorca zapoznał się z treścią protokołu kontroli, lecz odmówił jego podpisania i odbioru, bez wskazania przyczyny (według notatki służbowej z dnia 1 czerwca 2022 r. oraz zapisów w pkt II karty kwalifikacyjnej). Ponadto nie zgłosił on uwag do protokołu kontroli w przewidzianym ustawowo terminie, zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, pomimo iż został o tym uprawnieniu pouczony w jego treści. Protokół kontroli korzysta zatem z domniemania prawdziwości tego, co zostało w nim stwierdzone, stosownie do treści art. 76 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 2000), zwanej dalej „Kpa”.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, pismem z dnia 19 sierpnia 2022 r., na podstawie art. 61 § 1 i 4 Kpa Mazowiecki WIIH zawiadomił przedsiębiorcę [...] o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia mu kary pieniężnej, na podstawie art. 13 ust. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego z tytułu

niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, informując również o przysługującym mu prawie do czynnego udziału na każdym etapie postępowania. Ponadto w piśmie tym, mając na uwadze przepisy art. 13 ust. 14 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, wezwał stronę do przekazania informacji o wielkości jej obrotów za rok 2021, zaś na podstawie art. 189f § 2 pkt 1 Kpa, zobowiązał ją do przekazania dowodów potwierdzających usunięcie naruszenia prawa, tj. przekazania nabywcy węgla orzech ww. brakujących informacji. Zawiadomienie to doręczono stronie w dniu 19 sierpnia 2022 r.

Strona nie przekazała żądanych informacji i dokumentów, natomiast skorzystała z przysługujących jej uprawnień i w piśmie z dnia 24 sierpnia 2022 r. zajęła stosowne stanowisko w niniejszej sprawie. Poinformowała, że dokłada wszelkich starań, aby prowadzona przez nią działalność m.in. w zakresie sprzedaży węgla, była zgodna z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności wskazała, iż wystawia wszelkie wymagane dokumenty. Zaznaczyła, że w toku kontroli nie została poinformowana o braku daty na wystawionym oświadczeniu, oraz że z dokumentów, jakie przedstawiła kontrolującym wynikało, że ostatni zakup węgla z Federacji Rosyjskiej odbył się w dniu 7 stycznia 2022 r., czyli przed wejściem w życie przepisów nowej ustawy. Zwróciła także uwagę, że strona miała prawo zostać poinformowana, pouczona o prawidłowym prowadzeniu dokumentów.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, Mazowiecki WIIH w drodze decyzji z dnia 15 września 2022 r. (nr akt sprawy: DO.8361.95.2022), na podstawie art. 13 ust. 12 i 13 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, wymierzył przedsiębiorcy [...] karę pieniężną w wysokości 5 000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych), z tytułu niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, tj. nieprzekazania nabywcy informacji o dacie wprowadzenia lub przemieszczenia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przy dokonanej transakcji sprzedaży węgla orzech. W treści decyzji odniósł się również do stanowiska strony z dnia 24 sierpnia 2022 r. Powyższa decyzja została doręczona stronie w dniu 19 września 2022 r.

W dniu 30 września 2022 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej również „Prezesem UOKiK” lub „organem drugiej instancji”, otrzymał za pośrednictwem organu pierwszej instancji, złożone przez przedsiębiorcę [...], odwołanie z dnia 21 września 2022 r. (nadane w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego w dniu 22 września 2022 r.) od ww. decyzji organu pierwszej instancji, zaskarżając ją w całości.

Zaskarżonej decyzji strona zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie, tj.:

- art. 7 w związku z art. 77 § 1 Kpa, poprzez niewyjaśnienie stanu faktycznego sprawy oraz niewyczerpujące zebranie i błędne rozpatrzenie całości materiału dowodowego, przez co wydano decyzję, która narusza słuszny interes obywateli;
- art. 8 Kpa, poprzez nieprzyczynienie się przez organ pierwszej instancji do starannego i zgodnego z przepisami prawa prowadzenia postępowania, mającego zagwarantować równość wobec prawa oraz podważenie zasady dotyczącej pogłębiania zaufania obywatela do organów państwa;
- art. 11 Kpa, poprzez naruszenie zasady przekonywania, w sytuacji, gdy wbrew twierdzeniom organu pierwszej instancji, strona jeden raz naruszyła przepisy nowej ustawy, w związku z czym

wnosiła o odstąpieniu od nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 189f § 1 pkt 1 Kpa (błędnie przywołując w odwołaniu nieistniejący art. 187f Kpa), a ponadto zaprzestała naruszenia prawa.

Mając powyższe na uwadze strona wniosła, zgodnie z art. 138 Kpa, o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie o odstąpieniu od nałożenia kary pieniężnej, ewentualnie o obniżenie wymierzonej kary i tym samym wymierzenie jej w jak najniższej wysokości, tj. zgodnie z art. 13 ust. 12 i 13 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, uwzględniając rodzaj i zakres naruszenia, wielkość obrotów oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, wobec którego po raz pierwszy wymierzono karę pieniężną (pomimo wielu lat prowadzenia działalności).

Pismem z dnia 10 października 2022 r. znak DIH-3.707.130.2022.AŁ, Prezes UOKiK poinformował stronę o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w każdym stadium postępowania, w tym do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Zawiadomienie to doręczono stronie w dniu 12 października 2022 r.

Strona skorzystała z przysługujących jej uprawnień i w piśmie z dnia 14 października 2022 r. poinformowała, że podtrzymuje swoje dotychczasowe stanowisko w niniejszej sprawie. Dodatkowo wskazała, że bez względu na skalę i stopień naruszenia przepisów prawa, oczekiwała zrozumienia oraz wskazówek, w jaki sposób można naprawić sytuację w trakcie kontroli, co jednak nie nastąpiło. Strona wyjaśniła, że nie podpisała protokołu kontroli, gdyż jej zdaniem kontrolujący w sposób nie właściwy zachowywali się w trakcie kontroli, co wykazała powyżej. Tym samym, w jej ocenie doszło do naruszenia przepisów Kpa, wskazanych w odwołaniu. Strona wyraziła również swoje rozczarowanie, spowodowane tym, iż wniesione odwołanie nie skutkowało zmianą decyzji organu pierwszej instancji. Nadto zwróciła uwagę na bardzo trudny okres dla wszystkich, w szczególności dla przedsiębiorców, wskazując przy tym, że nakładanie na nią kary pieniężnej i to tak wysokiej, może negatywnie wpłynąć na jej dalszą działalność, w tym na zatrudnionych pracowników. Podkreśliła, że swoją działalność wykonuje już od wielu lat i jest znana na rynku. Jej zdaniem, wszystko to powinno przemawiać na jej korzyść, jednakże dla kontrolujących nie miało to żadnego znaczenia.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony postępowania jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, w postępowaniu administracyjnym w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Inspekcji Handlowej organem właściwym jest wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, zwanego dalej „wojewódzkim inspektorem IH”. Organem wyższego stopnia jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Przepisy art. 13 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego stanowią w ust. 7, że kontrolę wykonywania obowiązków określonych w niniejszym artykule prowadzą wojewódzcy inspektorzy IH, zaś w ust. 8 i 9, że do prowadzenia kontroli oraz do postępowania pokontrolnego stosuje się przepisy ustawy o Inspekcji Handlowej, przy czym do prowadzenia kontroli nie mają zastosowania przepisy

art. 48 ust. 1, art. 49 ust. 7 i art. 50 Prawa przedsiębiorców, a czasu prowadzenia kontroli nie wlicza się do czasu trwania wszystkich kontroli u przedsiębiorcy w jednym roku kalendarzowym, o którym mowa w art. 55 tej ustawy. Z powyższego wynika, że kontrole te prowadzone są bez wcześniejszego zawiadomienia kontrolowanego o zamiarze jej wszczęcia, w upoważnieniu do kontroli nie musi być wskazana nazwa przedsiębiorcy, a czynności kontrolne nie muszą być prowadzone w jego obecności.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, przedsiębiorca, który wprowadził lub przemieścił na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej węgiel, bez względu na kraj pochodzenia węgla, jest obowiązany posiadać i udostępniać na żądanie wojewódzkiego inspektora IH i naczelnika urzędu celno-skarbowego dokumenty potwierdzające kraj pochodzenia węgla, datę jego wprowadzenia lub przemieszczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia jest Ukraina, także region wydobywania węgla. Dokumenty przechowuje się przez okres 5 lat od daty wprowadzenia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, przedsiębiorca dokonujący obrotu węglem, przez co rozumie się sprzedaż lub inną formę zbycia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązany sporządzić i przekazać nabywcy informację o kraju pochodzenia węgla, a także:

- 1) dacie wprowadzenia lub przemieszczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia nie jest Rzeczpospolita Polska;
- 2) regionie wydobywania węgla i dacie wprowadzenia lub przemieszczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia jest Ukraina;
- 3) dacie nabycia od kopalni, w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia jest Rzeczpospolita Polska.

Powyższą informację sporządza się w formie oświadczenia, do którego mogą zostać dołączone kopie dokumentów potwierdzających prawdziwość zawartych w oświadczeniu danych dotyczących węgla co wynika z art. 13 ust. 3 tej ustawy.

W świetle art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, oświadczenie jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadoma/świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Jednocześnie przepisy tego artykułu stanowią w ust. 5, że oświadczenie zawiera:

- 1) numer identyfikacyjny oświadczenia, nadany przez przedsiębiorcę składającego oświadczenie;
- 2) oznaczenie przedsiębiorcy składającego oświadczenie, jego siedziby i adresu oraz adresu punktu sprzedaży węgla, jeśli jest inny niż adres siedziby przedsiębiorcy;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) przedsiębiorcy składającego oświadczenie oraz numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON), jeżeli został nadany, albo numer identyfikacyjny w odpowiednim rejestrze państwa obcego;
- 4) oznaczenie faktury wystawionej przez przedsiębiorcę składającego oświadczenie obejmującej węgiel, którego dotyczy oświadczenie;
- 5) określenie kraju pochodzenia węgla;
- 6) określenie daty wprowadzenia lub przemieszczenia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia nie jest Rzeczpospolita Polska;

- 7) określenie regionu wydobycia węgla, w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia jest Ukraina;
- 8) datę nabycia od kopalni na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia jest Rzeczpospolita Polska;
- 9) datę i miejsce złożenia oświadczenia;
- 10) podpis przedsiębiorcy składającego oświadczenie albo osoby upoważnionej do jego reprezentowania.

Przedsiębiorca dokonujący obrotu węglem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany do przechowywania kopii wydanych i otrzymanych oświadczeń przez okres 5 lat, licząc od dnia ich wydania lub przekazania, co wynika z art. 13 ust. 6 tej ustawy.

Zgodnie z art. 13 ust. 12 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, przedsiębiorca, który nie wypełnia obowiązków określonych w ust. 1 lub 2, podlega karze pieniężnej. Przepisy art. 13 stanowią też w ust. 13, że karę pieniężną nakłada wojewódzki inspektor IH w drodze decyzji, do wysokości 10 000 000 zł, zaś w ust. 14, że przy nakładaniu kary pieniężnej uwzględnia się rodzaj i zakres naruszenia, wielkość obrotów oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, który nie wypełnił obowiązków określonych w ust. 1 lub 2.

Przepisy ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego nie regulują odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej lub udzielenia pouczenia, w związku z czym stosownie do art. 189a § 2 Kpa, zastosowanie mają w tym zakresie przepisy art. 189f Kpa.

Zgodnie z art. 189f § 1 Kpa, organ administracji publicznej, w drodze decyzji, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli: waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa (pkt 1) lub za to samo zachowanie prawomocną decyzją na stronę została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej lub została ona prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe i uprzednia kara spełnia cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna (pkt 2).

Zgodnie z art. 189f § 2 Kpa, w przypadkach innych niż wymienione w § 1, jeżeli pozwoli to na spełnienie celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna, organ administracji publicznej, w drodze postanowienia, może wyznaczyć stronie termin do przedstawienia dowodów potwierdzających: usunięcie naruszenia prawa (pkt 1) lub powiadomienie właściwych podmiotów o stwierdzonym naruszeniu prawa, określając termin i sposób powiadomienia (pkt 2).

W świetle art. 189f § 3 Kpa, organ administracji publicznej w przypadkach, o których mowa w § 2, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli strona przedstawiła dowody, potwierdzające wykonanie postanowienia.

W niniejszej sprawie, na podstawie ustaleń kontroli przeprowadzonej w składzie opału w Ostrowi Mazowieckiej przy [...], należącym do przedsiębiorcy [...], inspektorzy reprezentujący Mazowieckiego WIIH stwierdzili, że dokonano transakcji sprzedaży węgla orzech (faktura [...] z dnia 28 maja 2022 r.), przy której nie przekazano nabywcy informacji o dacie wprowadzenia lub przemieszczenia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (wystawiono wyłącznie oświadczenie nr 8, niezawierające tych informacji), co zgodnie ze stanowiskiem organu pierwszej instancji stanowiło naruszenie obowiązku wynikającego z art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy o szczególnych

rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego.

Jak wynika z art. 13 ust. 13 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, karę pieniężną, o której mowa w ust. 12, za niewypełnienie obowiązków określonych w ust. 1 lub 2, nakłada w drodze decyzji, właściwy ze względu na miejsce przeprowadzania kontroli wojewódzki inspektor IH.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Mazowiecki WIIH w drodze decyzji z dnia 15 września 2022 r., wydanej na podstawie art. 13 ust. 12 i 13 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, nałożył karę pieniężną w wysokości 5 000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych) na ww. przedsiębiorcę, to jest na podmiot, który dopuścił się powyższego naruszenia.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona podniosła, że zaskarżona decyzja została wydana z istotnym naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, wobec czego wymaga kontroli instancyjnej.

Zaskarżonej decyzji strona zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie, tj.: art. 7 w związku z art. 77 § 1 Kpa, poprzez niewyjaśnienie stanu faktycznego sprawy oraz niewyczerpujące zebranie i błędne rozpatrzenie całości materiału dowodowego, przez co wydano decyzję, która narusza słuszny interes obywateli; art. 8 Kpa, poprzez nieprzyczynienie się do starannego i zgodnego z przepisami prawa prowadzenia postępowania, mającego zagwarantować równość wobec prawa oraz podważenie zasady dotyczącej pogłębiania zaufania obywatela do organów państwa; a także art. 11 Kpa, poprzez naruszenie zasady przekonywania, w sytuacji, gdy wbrew twierdzeniom organu pierwszej instancji, strona jeden raz naruszyła przepisy nowej ustawy, a ponadto zaprzestała naruszenia prawa.

Mając powyższe na uwadze, strona wniosła o odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej, ewentualnie o obniżenie wymierzonej kary i zarazem wymierzenie jej w jak najniższej wysokości, uwzględniając rodzaj i zakres naruszenia, wielkość obrotów oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, wobec którego po raz pierwszy wymierzono karę pieniężną (pomimo wielu lat prowadzenia działalności).

Na uzasadnienie podniesionych zarzutów, zarówno w odwołaniu, jak i uprzednio w piśmie z dnia 14 października 2022 r., storna wskazała, że przy wydaniu zaskarżonej decyzji organ pierwszej instancji nie wziął pod uwagę, że stwierdzone nieprawidłowości były wynikiem niezrozumienia przepisów i zwykłego przeoczenia, a nie jej celowego działania, tym bardziej, że ostatni zakup węgla z Federacji Rosyjskiej miał miejsce w dniu 7 stycznia 2022 r., tj. przed agresją Rosji na Ukrainę, a ponadto naruszenie przepisów nowej ustawy nastąpiło po raz pierwszy w prowadzonej przez nią działalności. Jej zdaniem, w niniejszej sprawie wystarczające było by same pouczenie, bowiem nie zaistniały przesłanki wymierzenia kary pieniężnej, a nawet, gdyby organ administracji publicznej uznał inaczej, to zaistniały przesłanki do odstąpienia od jej wymierzenia z art. 189f § 1 pkt 1 Kpa (błędnie przywołując w odwołaniu nieistniejący art. 187f Kpa). Strona uważa, że karanie jej za takie naruszenie prawa, tj. przed wejściem w życie przepisów nowej ustawy, jest sprzeczne z zasadami Kpa, w tym m.in. praworządności, prawdy obiektywnej czy rozstrzygnięcia wątpliwości na korzyść strony. Co istotne, strona wyraziła pogląd, że organ pierwszej instancji nie odniósł się w żaden sposób do okoliczności działających na jej korzyść.

Prezes UOKiK zauważa, że strona nie kwestionuje ustaleń kontroli wskazujących na niedopełnienie przez nią obowiązku wynikającego z art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa

narodowego, tylko stara się wykazać, że wydając zaskarżoną decyzję, organ pierwszej instancji nie wziął pod uwagę okoliczności, które jej zdaniem przemawiają za odstąpieniem od wymierzenia kary pieniężnej i poprzestaniem na pouczeniu, ewentualnie za obniżeniem wymierzonej kary i tym samym wymierzeniem jej w jak najniższej wysokości, przez co organ ten uchylił się od obowiązku dokonania pełnych ustaleń w zakresie przesłanek miarkowania tej kary, bądź dokonał ich pobieżnej oceny.

Odnosząc się do powyższych argumentów strony, należy wskazać, że przepisy art. 13 ust. 12 i 13 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, stanowiące podstawę materialnoprawną do wydania zaskarżonej decyzji, regulują kwestię odpowiedzialności za delikt administracyjny i stanowią, że przedsiębiorca, który nie wypełnia obowiązków określonych w ust. 1 lub 2, podlega karze pieniężnej określonej w tych przepisach. Jednym z obowiązków, wynikających z art. 13 ust. 2 pkt 1 tej ustawy, ciążących na przedsiębiorcy dokonującym obrotu węglem, przez co rozumie się sprzedaż lub inną formę zbycia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest sporządzenie i przekazanie nabywcy, nie tylko informacji o kraju pochodzenia węgla, ale także o dacie wprowadzenia lub przemieszczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia nie jest Rzeczpospolita Polska. W rozumieniu tych przepisów, strona dokonała transakcji sprzedaży węgla orzech (faktura [...] z dnia 28 maja 2022 r.), pochodzącego z Federacji Rosyjskiej (oświadczenie o pochodzeniu węgla nr 8 dotyczące ww. faktury [...]), przy której nie przekazano nabywcy informacji o dacie wprowadzenia lub przemieszczenia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a więc nie dopełniła ona wszystkich ciążących na niej obowiązków.

Prezes UOKiK wskazuje, że organ pierwszej instancji przy kwalifikacji powyższego naruszenia wziął pod uwagę, że zakwestionowany węgiel został zakupiony przez stronę przed datą wejścia w życie nowych obowiązków (przed 16 kwietnia 2022 r.). Niemniej jednak, obowiązki te strona powinna wypełniać dla każdej transakcji sprzedaży lub innej formy zbycia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dokonywanej począwszy od 16 kwietnia 2022 r. Strona była w posiadaniu dokumentów dotyczących sprzedaży węgla po tej dacie, tj. faktur i oświadczeń o pochodzeniu węgla. W okazanych dokumentach dotyczących m.in. transakcji sprzedaży węgla orzech z dnia 28 maja 2022 r. były podane wszystkie wymagane informacje, poza datą wprowadzenia lub przemieszczenia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (wymaganą wtedy, gdy węgiel pochodzi z innego kraju niż Rzeczpospolita Polska, w tym przypadku z Federacji Rosyjskiej). Biorąc pod uwagę, że zakwestionowany węgiel strona nabyła przed 16 kwietnia 2022 r., dla spełnienia obowiązku w zakresie informowania nabywcy o dacie wprowadzenia lub przemieszczenia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przyjętym stanowiskiem, mogła użyć ogólnego określenia „przed 16 kwietnia 2022 r.”, tymczasem w oświadczeniu o pochodzenia węgla nr 8 w miejscu odnoszącym się do tej informacji nie podała jakichkolwiek informacji.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Mazowiecki WIIH w piśmie z dnia 19 sierpnia 2022 r., zawiadamiającym o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, na mocy art. 189f § 2 Kpa zobowiązał stronę do przekazania dowodów potwierdzających usunięcie naruszenia prawa, tj. przekazania nabywcy węgla brakujących informacji w powyższym zakresie. Strona zlekceważyła to wezwanie i nie przedstawiła żądanych dowodów w określonym terminie, w związku z czym organ IH nie mógł odstąpić od nałożenia kary pieniężnej.

Warto podkreślić, że na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem: https://uokik.gov.pl/kontrola_obrotu_weglem.php opublikowany został materiał zawierający informacje dotyczące stosowania przepisów ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego,

z których wynika m.in., że przedsiębiorca, który nabył węgiel przed 16 kwietnia 2022 r. i nie zna dokładnej daty, kiedy jego dostawca wprowadził lub przemieścił węgiel na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jednocześnie nie udało mu się uzyskać tych informacji od dostawcy, to w wydawanym przez siebie oświadczeniu w pozycjach „określenie daty wprowadzenia lub przemieszczenia węgla na terytorium RP” (art. 13 ust. 5 pkt 6 tej ustawy) może użyć ogólnego określenia „przed 16 kwietnia 2022 r.”. Niezależnie od tego, przedsiębiorca ma obowiązek posiadać i udostępniać na żądanie m.in. organów IH dokumenty potwierdzające, że węgiel został nabyty przed 16 kwietnia 2022 r.

Podkreślić należy, że cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej jest założenie stosowania jej automatycznie wobec podmiotu ponoszącego odpowiedzialność obiektywną za naruszenie ciążących na nim obowiązków. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2010 r., sygn. akt II OSK 1079/12). Oznacza to, że wystarczającą przesłanką tej odpowiedzialności jest samo stwierdzenie niewykonania nałożonych prawem obowiązków.

Wskazać należy, że przepisy ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego nie przewidują możliwości badania przez organ IH istnienia winy (umyślnej lub nieumyślnej), bądź jej braku po stronie podmiotu, wobec którego stwierdzono nieprawidłowości. Tym samym, niezrealizowanie obowiązków określonych w art. 13 ust. 1 lub 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego w każdym przypadku będzie skutkowało wydaniem przez organ IH decyzji administracyjnej, tj. decyzji o wymierzeniu kary pieniężnej w przewidzianej ustawowo wysokości po uwzględnieniu przesłanek miarkowania tej kary (art. 13 ust. 12, 13 i 14 tej ustawy), albo w przypadku stwierdzenia, że waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa – decyzji o odstąpieniu od wymierzenia kary pieniężnej i poprzestaniu na pouczeniu (art. 189f § 1 pkt 1 Kpa), nie oznacza to jednak, iż stroną zwalnia się z odpowiedzialności za stwierdzone nieprawidłowości. Mając na uwadze charakter odpowiedzialności administracyjnej, bez znaczenia pozostają okoliczności, na które strona powołuje się m.in. w odwołaniu, w wyniku których dopuściła się ona naruszenia prawa (tj. w wyniku niezrozumienia przepisów i przeoczenia), gdyż karę wymierza się za samo naruszenie prawa.

Strona, jako profesjonalista dokonujący obrotu węglem, miała obowiązek znać i przestrzegać przepisy prawa związane z wykonywaną przez nią działalnością. Była ona obowiązana sporządzić i przekazać nabywcy informację m.in. o dacie wprowadzenia lub przemieszczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia nie jest Rzeczpospolita Polska. Nie ulega wątpliwości, że strona co najmniej w jednym przypadku dokonała transakcji sprzedaży węgla (faktura [...] z dnia 28 maja 2022 r.), którego krajem pochodzenia nie była Rzeczpospolita Polska, bez przekazania nabywcy informacji o dacie wprowadzenia lub przemieszczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, co skutkowało wymierzenia jej kary pieniężnej na podstawie art. 13 ust. 12 i 13 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego. Nałożona na stronę kara pieniężna stanowi zatem o przypisaniu jej odpowiedzialności za to, że dokonując transakcji sprzedaży węgla, którego krajem pochodzenia była Federacja Rosyjska, nie dopełniła ona powyższego obowiązku.

W niniejszej sprawie, Mazowiecki WIIH był uprawniony do wymierzenia stronie kary pieniężnej w granicach przewidzianych przepisem art. 13 ust. 13 ustawy o jakości handlowej, tj. w wysokości do 10 000 000 zł. Stronie wymierzono karę pieniężną w wysokości 5 000 zł, która zbliżona jest do progu dolnego wymiaru kary i stanowi zaledwie 0,05 % górnego wymiaru kary.

Stosownie do treści art. 13 ust. 14 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, przy nakładaniu kary pieniężnej uwzględnia się rodzaj i zakres naruszenia, wielkość obrotów oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, który nie wypełnił obowiązków określonych w ust. 1 lub 2.

Analizując prawidłowość uwzględniania przez Mazowieckiego WIIH powyższych przesłanek, na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, Prezes UOKiK zważył i stwierdził, że oceniając organ pierwszej instancji:

- zasadnie uznał, że strona nie wypełniła obowiązku wynikającego z art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, gdyż dokonując transakcji sprzedaży węgla (faktura [...] z dnia 28 maja 2022 r.), pochodzącego z Federacji Rosyjskiej, nie przekazała nabywcy wymaganych informacji o dacie wprowadzenia lub przemieszczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (wystawiono wyłącznie oświadczenie nr 8, niezawierające tych informacji). Odnosząc się do argumentów strony przedstawionych m.in. w odwołaniu, że ostatni zakup węgla z Federacji Rosyjskiej odbył się w dniu 7 stycznia 2022 r., czyli przed agresją Rosji na Ukrainę i zarazem przed wejściem w życie powyższych przepisów, należy zwrócić uwagę, że okoliczność ta została wzięta pod uwagę przez organ IH w niniejszej sprawie. Na podstawie okazanej w toku kontroli faktury [...] z dnia 7 stycznia 2022 r. ustalono, że strona nabyła węgiel orzech od [...] w ilości 26,62 ton, zaś na podstawie oświadczenia nr 8 dotyczącego faktury [...] z dnia 28 maja 2022 r. ustalono, że węgiel orzech pochodzi z Federacji Rosyjskiej. W toku kontroli, na podstawie oświadczenia strony z dnia 27 maja 2022 r. ustalono także, że na stanie magazynu w dniu 27 maja 2022 r. znajdowało się jeszcze 15 ton węgla orzech. Ponadto w dniu 31 maja 2022 r. strona okazała dowody sprzedaży węgla wraz z oświadczeniami o ich pochodzeniu, wśród których oprócz ww. faktury [...] i oświadczenia nr 8 znajduje się kolejny dowód sprzedaż węgla orzech, pochodzącego z Federacji Rosyjskiej, z naruszeniem powyższego obowiązku, tj. faktura [...] z dnia 31 maja 2022 r. i oświadczenie nr 9. Stwierdzone nieprawidłowości nie były więc jednostkowym zdarzeniem i w okresie obejmującym kontrolę nastąpiły w przypadku dwóch transakcji sprzedaży. Biorąc pod uwagę wątpliwości strony wyrażone m.in. w odwołaniu, co do obowiązku stosowania powyższych przepisów w sytuacji, gdy węgiel orzech został zakupiony przez stronę przed agresją Rosji na Ukrainę, należy zwrócić uwagę, że przepisy nowej ustawy i określone w nich obowiązki, wynikające z art. 13 ust. 2, mają zastosowanie do każdej transakcji (sprzedaży lub innej formy zbycia) węgla dokonanej po dniu wejścia w życie przepisów, czyli od 16 kwietnia 2022 r., bez względu na datę jego wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a zarazem na datę jego nabycia przez stronę. Tym samym, w ocenie Prezesa UOKiK rodzaj i zakres naruszenia w niniejszej sprawie należało ocenić jako wyższy niż znikomy;
- prawidłowo wziął pod uwagę, że strona zlekceważyła wezwanie i nie przedstawiła żądanych dowodów w określonym terminie w piśmie z dnia 19 sierpnia 2022 r., zawiadamiającym o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, w którym na mocy art. 189f § 2 Kpa zobowiązał stronę do przekazania dowodów potwierdzających usunięcie naruszenia prawa, tj. przekazania nabywcy węgla brakujących informacji [...], w związku z czym organ IH nie mógł odstąpić od nałożenia kary pieniężnej;
- prawidłowo wziął pod uwagę, że strona, pomimo zobowiązania jej w piśmie z dnia 19 sierpnia 2022 r., stanowiącym zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego w niniejszej sprawie, do przekazania informacji o wielkości jej obrotów za rok 2021, nie przekazała żądanych informacji w tym zakresie;

- prawidłowo uwzględnił, że strona prowadzi działalność od 13 stycznia 1997 r. (według wpisu strony w Centralnej Ewidencji i Działalności Gospodarczej), zaś powyższe przepisy obowiązują od 16 kwietnia 2022 r. i do tej pory nie stwierdzono wobec strony ich naruszenia. Wbrew temu, co strona stara się wykazać m.in. w odwołaniu, Mazowiecki WIIH nie pominął powyższych okoliczności przy wymierzaniu kary pieniężnej, [...].

Zdaniem Prezesa UOKiK, z powyższego wynika, że dokonana przez organ pierwszej instancji ocena wszystkich przesłanek określonych w art. 13 ust. 14 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, była prawidłowa i znajdowała uzasadnienie w zebranych materiale dowodowym.

Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie Prezesa UOKiK, organ pierwszej instancji zasadnie uznał, że strona dopuściła się naruszenia ciężącego na niej obowiązku, wynikającego z art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, w stopniu uzasadniającym wymierzenie jej kary pieniężnej, na podstawie art. 13 ust. 12 i 13 tej ustawy, zaś opisane powyżej, jak również w treści zaskarżonej decyzji, ustalenia kontroli i przesłanki, jakimi kierował się Mazowiecki WIIH przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, nie dawały podstaw do obniżenia kary pieniężnej. Bez wątpienia, wysokość kary pieniężnej ustalona na poziomie 5 000 zł przy maksymalnej wysokości 10 000 000 zł jest kwotą optymalną i adekwatną do wagi stwierdzonych nieprawidłowości. Wymiar kary uwzględnia przede wszystkim fakt naruszenia praw i interesów nabywców, którzy przy zakupie węgla, którego krajem pochodzenia nie była Rzeczpospolita Polska, tylko Federacja Rosyjskiej, zostali pozbawieni informacji o dacie wprowadzenia lub przemieszczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że wymierzona stronie kara pieniężna w wysokości 5 000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych) jest karą optymalną, zbliżoną do progu dolnego wymiaru kary. Tym samym, trudno uznać ją za zbyt wysoką, jak sugeruje strona m.in. w odwołaniu.

Po przeanalizowaniu niniejszej sprawy, podobnie jak organ pierwszej instancji, Prezes UOKiK nie znalazł podstaw do zastosowania art. 189f § 1 pkt 1 Kpa, tj. odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu. Przepis ten przewiduje dwa warunki, które muszą zostać spełnione łącznie, aby organ administracji publicznej mógł odstąpić od nałożenia kary pieniężnej. Po pierwsze waga naruszenia musi być znikoma, przez co należy rozumieć, że istotność, znaczenie oraz rozmiar naruszonego obowiązku są niewielkie. Drugim warunkiem uzasadniającym odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej jest zaprzestanie naruszania prawa. Strona, pomimo zobowiązania jej w piśmie z dnia 19 sierpnia 2022 r. do przekazania dowodów potwierdzających usunięcie naruszenia prawa, nie poinformowała o usunięciu stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości. Tymczasem, jak już wyżej wykazano, wagi naruszenia nie można było uznać za znikomą. Faktem jest, że strona dopuściła się tego naruszenia po raz pierwszy, niemniej jednak należy zauważyć, że doszło do niego w związku z transakcjami sprzedaży udokumentowanymi w dniach 28 i 31 maja 2022 r., a więc wbrew twierdzeniom strony zawartym w odwołaniu, nie było to jednostkowe zdarzenie. Tym samym, w opinii Prezesa UOKiK, powyższe przesłanki nie zostały spełnione. Nawet gdyby uznać za spełnioną przesłankę dotyczącą zaprzestania przez stronę naruszania prawa, na co zwróciła uwagę strona m.in. w odwołaniu, to należy wskazać, że obie przesłanki muszą jednak być spełnione łącznie.

Ponadto nie została spełniona przesłanka z art. 189f § 1 pkt 2 Kpa, gdyż za to samo zachowanie prawomocną decyzją na stronę nie została uprzednio nałożona kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej, jak również strona nie została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe i uprzednia kara spełniałaby cele, dla których nałożona została niniejsza kara pieniężna.

Brak jest również podstaw do zastosowania art. 189f § 2 i 3 Kpa, tj. odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu, w związku z uznaniem za bezcelowe ponowne wyznaczenie stronie terminu do przedstawienia dowodów potwierdzających usunięcie naruszenia prawa (pierwszy termin został wyznaczony stronie w piśmie z dnia 19 sierpnia 2022 r., bez otrzymania informacji zwrotnej w tym zakresie), czy też dowodów potwierdzających powiadomienie właściwych podmiotów o stwierdzonym naruszeniu prawa.

W ocenie Prezesa UOKiK, wydając zaskarżoną decyzję Mazowiecki WIIH postępował zgodnie z zasadami określonymi w Kpa, w tym m.in. w: art. 7, art. 77 § 1, art. 80 i art. 11. Akta sprawy, a w szczególności protokół z kontroli oraz dołączona do niego dokumentacja, wskazują wyraźnie, że cały materiał dowodowy został zebrany, a następnie rozpatrzony w sposób wyczerpujący w toku postępowania administracyjnego, co spełniało dyspozycję art. 7 i art. 77 § 1 Kpa. Wydana decyzja została oparta na całokształcie zebranego materiału dowodowego, tak jak wskazano w art. 80 Kpa, zaś w jej treść wyjaśniono stronie zasadność przesłanek, którymi kierował się organ pierwszej instancji przy załatwieniu sprawy, stosownie do art. 11 Kpa. Również merytoryczne rozstrzygnięcie kończące przeprowadzone postępowanie administracyjne posiadało, zdaniem organu drugiej instancji, rzetelną podstawę w postaci zebranego materiału dowodowego oraz odpowiednie umocowanie w przepisach prawa. Należy podkreślić, że strona została prawidłowo pouczone o obowiązujących przepisach prawa i poinformowana o stwierdzonych nieprawidłowościach, zarówno w toku postępowania kontrolnego (według protokołu kontroli z dnia 31 maja 2022 r.), jak i w toku postępowania administracyjnego prowadzonego przed organem pierwszej instancji (według zawiadomienia z dnia 19 sierpnia 2022 r. o wszczęciu przedmiotowego postępowania oraz zaskarżonej decyzji), niemniej jednak, wbrew temu, co strona sugeruje m.in. w odwołaniu, w niniejszej sprawie Mazowiecki WIIH nie mógł poprzestać wyłącznie na pouczeniu, tylko w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości i w związku z brakiem reakcji strony na wezwanie organu pierwszej instancji do przedstawienia dowodów potwierdzających usunięcie naruszenia prawa w określonym terminie, miał obowiązek wymierzyć jej karę pieniężną, co już wykazano powyżej.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, że w przedstawionym stanie faktycznym, wymierzenie stronie kary pieniężnej, o której mowa w art. 13 ust. 12 i 13 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, jak również ustalenie jej wysokości, było prawidłowe i zgodne z prawem.

Prezes UOKiK nie znalazł argumentów przemawiających za zmianą decyzji organu pierwszej instancji na korzyść strony. Utrzymując w mocy zaskarżoną decyzję, organ drugiej instancji miał na uwadze całokształt okoliczności sprawy, zarówno łagodzących, jak i obciążających, w szczególności rodzaj i zakres naruszenia oraz dotychczasową działalność strony.

Tym samym, Prezes UOKiK uznał za bezzasadny wniosek strony o odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej, ewentualnie o obniżenie wymierzonej kary i zarazem wymierzenie jej w jak najniższej wysokości, zarówno w świetle ustaleń kontroli, jak i obowiązujących przepisów prawa w zakresie wymierzenia kary pieniężnej na gruncie przepisów ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego.

Ponadto uwzględniając, że w piśmie z dnia 14 października 2022 r. strona zwróciła uwagę na bardzo trudny okres w szczególności dla przedsiębiorców, zaznaczając przy tym, że nakładanie na nią kary pieniężnej może negatywnie wpłynąć na jej dalszą działalność, w tym na zatrudnionych pracowników, Prezes UOKiK informuje, że kwestia sytuacji finansowej czy materialnej strony może zostać wzięta pod uwagę dopiero po uprawomocnieniu się niniejszej decyzji, przy ewentualnym zastosowaniu ulg

w opłacaniu należności publicznoprawnej, jaką jest wymierzona kara pieniężna. Prezes UOKiK nie ma podstaw do obniżenia czy odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej, kierując się trudną sytuacją ekonomiczną strony, jeżeli stan faktyczny sprawy wprost uzasadnia nałożenie kary w określonym przez Mazowieckiego WIIH wymiarze.

Jednocześnie w odniesieniu do powyższego, Prezes UOKiK informuje, że w myśl art. 189k § 1 Kpa, organ administracji publicznej, który nałożył administracyjną karę pieniężną, na wniosek strony, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem publicznym lub ważnym interesem strony, może udzielić ulg w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej przez:

- 1) odroczenie terminu wykonania administracyjnej kary pieniężnej lub rozłożenie jej na raty;
- 2) odroczenie terminu wykonania zaległej administracyjnej kary pieniężnej lub rozłożenie jej na raty;
- 3) umorzenie administracyjnej kary pieniężnej w całości lub części;
- 4) umorzenie odsetek za zwłokę w całości lub części.

Powyższe przepisy dotyczące udzielania ulg w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej znajdują zastosowanie w związku z brakiem uregulowania tej materii w przepisach ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, stosownie do treści art. 189a § 1 i 2 Kpa.

Prezes UOKiK, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Stosownie do art. 13 ust. 15 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, wpływy z kar pieniężnych, o których mowa w ust. 12, stanowią dochód budżetu państwa.

Wobec powyższego, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Warszawie w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna, tj. od dnia otrzymania niniejszej decyzji, stosownie do art. 13 ust. 15 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego w związku z art. 60 oraz art. 67 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.), w związku z art. 47 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony i Konkurencji i Konsumentów orzekł jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa UOKiK, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.

2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10 000 zł – 4% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10 000 zł do 50 000 zł – 3% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
 - 3) ponad 50 000 zł do 100 000 zł – 2% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1 500 zł;
 - 4) ponad 100 000 zł – 1% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2 000 zł i nie więcej niż 100 000 zł.
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji Prezesa UOKiK skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Podstawa prawna pouczenia:

art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1, art. 230, art. 243 § 1, art. 244 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2022 r. poz. 329 z późn. zm.); § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2021 r. poz. 535).

Z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Anna Janiszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/

Otrzymują:
[...]